והא קשיש מיניה טובא. ר"א מרבי חנינא פרש"י שר' חנינא היה בנו של ר"ג דיבנה וכ"כ דבפרק המפלת (לקמן דף כג.) א"ר חנינא בן גמליאל נראין דברי ר"מ בבהמה ובחיה וא"ת והא בת"כ (פ' אמור) גבי פנחס איש הסתת שעלה גורלו להיות כ"ג כו' אמר ר' חנינא בן רבן גמליאל וכי סתם היה והלא חתיניו היה וחוזר היה ואי כן ר"ג דיבנה היה איך היה לו חתן כ"ג והלא היה אחר המורכן וי"ל דלאו חתיניו ממש קאמר אלא חתן אחותו וכן משמע דלא אמר חתני אלא חתיניו היה:

בקטפא דפירא מודו ליה דתנן א"ר יהושע בו'. וא"ת [ג"כ] אמאי אוקי רבי פדת מתניתין כר"א כיון דרבנן מודו בקטפא דפירא ואי משום דצוי לאוקומי בכל מיני קטף אפי' בדגווזא מ"מ היכי קאמר ליה ר' זירא חזי דמשתרי קטפא לעלמא הא ולאי אמת הוא דקטפא דגווזא שרי דלפ"ר זירא מודה דאין הלכה כר"א אלא בד' וליכא למימר דאמר למטעי ולמשרי אף קטפא דפירא מדלא אוקי רבי פדת מתני' בקטפא דפירא ודברי הכל מכלל דסבר אף בקטפא דפירא רבנן הוא דסבר הא לא אתי למטעי דהא חזינן במשנה שאוסר רבי יהושע שרף הפגים וי"ל שיטעו ויסברו שרבי יהושע שמעתי קאמר וליה לא ס"ל מדלא אוקי ר' פדת מתני' כוותיה ובקטפא דפירא ואפשר דר' פדת סבר דקטפא דפירא שרי ור' [יהושע] קאמר שמעתי וליה לא סבירא ליה: **מאן** חכמים (א"ר יוחנן) ר"א. אע"ג דתנא בגשון חכמים ניחא ליה לאוקומי כר"א ולא לימא ג' מחלוקות בדבר: קושי

והא קשיש מיניה טובא אלא משום דקאי רבי חנינא בן גמליאל בשיטתיה ומי קאי [ו]**והתניא** [א]אור יוה"כ מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה מוסף מתפלל שבע ומתודה מנחה מתפלל שבע ומתודה בנעילה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל שבע מעין שמנה עשרה רבי חנינא בן גמליאל משום אבותיו אומר [ב]מתפלל שמנה עשרה מפני שצ"ל הבדלה בחונן הדעת אמר ר"נ בר יצחק איהו אמר משום אבותיו וליה לא ס"ל א"ל ר' ירמיה לר' זירא ואת לא תסברא דמאן תנא קטפא פירא ר"א הוא [ג]והתנן ר"א אומר המעמיד בשרף ערלה אסור אפילו תימא רבנן [ג]ע"כ לא פליגי רבנן עליה דר"א אלא בקטפא דגווזא אבל בקטפא דפירא מודו ליה [ד]דתנן [ד]א"ר יהושע שמעתי בפירוש שהמעמיד בשרף העלין בשרף העיקרין מותר בשרף הפגין אסור מפני שהוא פרי ואיבעית אימא [ה]כי פליגי רבנן עליה דר"א באילן העושה פירות אבל באילן שאינו עושה פירות מודו דקטפו זהו פריו דתנן [ד]ר"ש אומר אין לקטף שביעית [ה]וחכ"א יש לקטף שביעית מפני שקטפו זהו פריו מאן חכמים לאו רבנן דפליגי עליה דר"א א"ל ההוא סבא הכי א"ר יוחנן [ו]מאן חכמים ר"א דאמר קטפו זהו פריו אי ר"א מאי איריא אילן שאינו עושה פרי אפילו אילן העושה פרי קטפו זהו פריו לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אפי' אילן העושה פירות נמי קטפו זהו פריו לדידכו אודו לי מיהת באילן שאינו עושה פירות דקטפו זהו פריו ורבנן אמרי לית לא שנא: איזו היא בתולה כל שלא **ראתה כו'**: ת"ר [ז]נשאת וראתה דם מחמת נישואין ילדה וראתה דם מחמת לידה עדיין אני קורא לה בתולה שהרי בתולה שאמרו בתולת דמים ולא בתולת בתולים איני והאמר רב כהנא [ח]תנא ג' בתולות הן בתולת אדם בתולת קרקע בתולת שקמה בתולת אדם כל זמן שלא נבעלה נפקא מינה לכ"ג א"נ לכתובתה מאתים בתולת קרקע כ"ז שלא נעבדה [ט]נפקא מינה לנחל איתן א"נ למקח וממכר בתולת שקמה כ"ז שלא נקצצה נפקא מינה למקח וממכר אי נמי למקצצה בשביעית כדתנן [י]אין קוצצין בתולת שקמה בשביעית מפני שהיא עבודה ואם איתא ליתני נמי הא אמר ר"נ בר יצחק כי קתני מידי דלית ליה שם לווי אבל מידי דאית ליה שם לווי לא קתני רב ששת בריה דרב אידי אמר כי קתני מידי דתלי במעשה מידי דלא תלי במעשה לא קתני רבי חנינא בריה דרב איקא אמר כי קתני מידי דלא הדר לברייתו מידי דהדר לברייתו לא קתני רבינא אמר כי קתני מידי דקפיד עליה זבינא מידי דלא קפיד עליה זבינא לא קתני ולא קפדי [י]והתניא רבי חייא אומר כשם שהשאור יפה לעיסה כך דמים יפין לאשה ותניא משום ר"מ כל אשה שדמיה מרובין בניה מרובין אלא כי קתני מידי דקפיץ עליה זבינא מידי דלא קפיץ עליה זבינא לא קתני ת"ר איזוהי בתולת קרקע כל שמעלה רשושין ואין עפרה תיחוח נמצא בה חרס בידוע שנעבדה צונמא הרי זו בתולת קרקע: מעוברת משיודע עוברה: וכמה הכרת העובר סומכוס אומר משום רבי מאיר [ח]שלשה חדשים ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר [ו]ויהי כמשלש חדשים וגומר זכר לדבר קרא כתיב וראיה גדולה היא משום דאיכא דילדה לט' ואיכא דילדה לשבעה ת"ר [ט]הרי שהיתה בחזקת מעוברת וראתה דם [ט]ואח"כ הפילה רוח או כל דבר שאינו של קיימא הרי היא בחזקתה ודיה שעתה ואע"ג שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר [ז]הרינו חלנו כמו ילדנו רוח מאי זכר לדבר הרי ראיה גדולה היא כי כתיב האי קרא בזכרים כתיב ורמינהי [י]קשתה שנים ולשלישי הפילה רוח או כל דבר שאינו של קיימא הרי זו יולדת בזוב ואי אמרת לידה מעלייתא היא קושי

והא קשיש מיניה עוכמא. דהא ר' אליעזר היה בימי ר"ג בנו של ר"ש הנהרג בהרוגי מלכות ובעל אחותו היה כדאמרי' בהזהב (ב"מ דף נט:) ור' חנינא בנו של ר"ג היה: **אור.** ליל כיפור: **מעין שמנה עשרה.** שאומר בשבעה ברכות מעין שמונה עשרה כגון ג' לאמצעות וג' אחרונות כתקנן ואומר הבינו באמצע ומסיים בשומע תפלה כדאמרינן בברכות (דף כט.) ויש בה מעין כולה: **המעמיד.** חלב בהמה לעשות גבינה: **בקטפא דגווזא.** בשרף הנוטף מן העץ דכעץ בעלמא הוי אבל קטף הוי שרף הפגין ומודו בהו רבנן: **ואו רבנן דפליגי עליה דר"א.** בשאר אילנות וחזינן דבקטף שבירא להו כוותיה: **בתולת דמים.** דמי נדה ולא דמי בתולים לאפילו נבעלה עדיין היא בתולת דמים: **לכתן גדול.** שמצווה (א) ליקח בתולה: **לכהונה מאתים.** דאם נבעלה תו לא מיקרי בתולה וכתובתה מנה: **למקח וממכר.** שאם אמר לו קרקע בתולה אני מוכר לך נותן לו קרקע שלא נעבדה לפי שעושה פירות מרובין ומסיים: **שלא נקללה.** כן מהגר לקוללה כדי שיריבה עוביו ויוליא ענפים הרבה במקום החתך ונקרא סדן שקמה: **למקח וממכר.** לפי שנוח לו בבתולה שילדה היא ויקללנה ומתעבה: **ליפני נמי הא.** וגימא אדבש בתולות הן: **אם לוי.** כגון בתולה דמתניתין לאו בתולה סתם מיקריא אלא בתולת דמים דסתם בתולה בנשים היינו בתולת בתולים וכן קרקע בתולה וכן שקמה בתולה לא בעי אם לוי: **דאני במעשה.** שאינו מאכד שמו אלא ע"י מעשה אבל ראיית דם מאיליה בלא ואבדה אם בתולה: **דסדר נגרייסו.** כגון זקנה שמסתלקין דמיה: **דקפיד עליה וזבינא.** נותן עיניו בכך כגון בתולה נוחה לינשא מבעולה וכן קרקע ושקמה אבל בתולת דמים אין אדם נותן עיניו בדמים אלא חיים אי חזיא אי לא חזיא: **דקפיץ עליה.** שנוחה בתולה לנקומות כגון בתולת בתולים וקרקע ושקמה אבל בתולת דמים כל כמה דחזיא ניחא ליה טפי כדאמרינן: **רשושין.** אבנים דקין שקורין פרדו"ש. לשון אחר רגבי אדמה קשין שאין עפרם מתפזר: **חרס.** מכיתת חרסים: **בידוע שנעבדה.** דאי לא נעבדה חרס זה מאין בא לתוכה: **צונמא.** אלע: **דילדה לו'.** (ב) שמא ליכר עוברה לנשים ימיה דהיינו שני חדשים ונשים קמ"ל [ג]דאחלינן בתר רוב נשים: **דיה שעתה.** לא אמרינן איגלאי מילתא למפרע דלאו הריון הוא ונטמאו טהרות דמעת לעת של לאיה: **זכר לדבר.** דהריון רוח שמיה הריון: **קשתה שני ימים.** בתוך אחד עשר ימי זוב ולשלישי נמי ראתה ואח"כ הפילה רוח בו ביום ולא שפתה מן הנער הרי לידה זו בזוב וליכה שנעבר נקיים וקרבן לזיבתה דכיון דלאו ולד הוא הוא זיבה מעליא: קושי

ח) יומא פז: פסחים נ., ב) ע"ז לה: [עבלה פ"ל מ"ז], ג) ע"ז שם עבלה פ"ל מ"ז, ד) שביעית פ"ז מ"ז [ושם איתא ר"ש אומר אין לקנות שביעית מפני שאינו פרין], ה) [אין זה במשנה אלא מדברי ר"ק התם משמע הכי], ו) [עיינוהין פב. וש"נ], ז) [תוספתא שביעית פ"ג ה"ח ע"ש], ח) [פסחים נג.], ט) שביעית פ"ד מ"ט ב"ג פ:, י) כתובות י: [לקמן סד:], כ) [תוספתא פ"ל ה"ל],

תורה אור השלם

1. וַיְהִי כִּמְשֹׁלֵשׁ חֳדָשִׁים וַיֻּגַּד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזְנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף: בראשית לח כד

2. הָרִינוּ חָלְנוּ כְּמוֹ יָלַדְנוּ רוּחַ יְשׁוּעֹת בַּל נַעֲשֶׂה אֶרֶץ וּבַל יִפָּלוּ יֹשְׁבֵי תֵבֵל: ישעיה כו יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לכהן גדול שמצווה לישא בתולה: (ב) ד"ה דילדה לשבעה ושמא:

גליון הש"ס

גמ' ואח"כ הפילה רוח. ע' לקמן ט ע"ב ש"י ד"ה הני היא כגל הנשים וכו'. וכ"ה מגלי מילתא למפרע וכו' וכ"ה: רש"י ד"ה דילדה לשבעה וכו' דאולינן בתר רוב נשים. עיין סנהדרין סט ע"ב:

לעזי רש"י

פרדורי"א [פרדורי"א]. אבנים קטנות.

מוסף רש"י

אור יוה"כ. ליל יום הכפורים (יומא פז:). **בקטפא דגווזא.** בשרף הנוטף מן העץ (ע"ז לה:). **בקטפא דפירי.** בשרף הפירי עצמו (שם). **לנחל איתן.** לעגלה עגולה (פסחים נג:). **דמים יפין לאשה.** למהר לה הריון (כתובות י:).

תוס' הרא"ש (המשך)

ערלה קיטפא דפירא פירא הוא ה"נ גבי שביעית קיטפא פירא הוא ואסור ומשום הכי קפיד ולשיניא אחרינא איירי ר' פדת בקיטפא דגווזא באילן שאינו עושה פירות והיה סובר כההוא סבא דסבירא דר' אליעזר אוסר וחכמין מתירין וקא שרי לעיל. ור' זירא הקפיד ר"ק הוא סובר דדבנן מודו באילן שאינו עושה פירות דקיטפו זהו פריו: **נפקא מינה לכ"ג.** משמע דלא אסירא ליה אלא א"כ בעולת אדם. תימה הרי בוגרת ומוכח עץ דאמרינן פרק הבא על יבמתו לא ישא ומדאורייתא כדמוכח התם. וי"ל דבדיעבד אם נשא נשוי כדאיתא התם אבל בעולת אדם אם נשא יוציא א"נ ה"ק נפקא מינה לענין אונס ומפתה. וי"ל דהתם אינמעטא בוגרת אע"פ שהיא בתולת אדם: **מידי דקפיץ עליה זבינא.** תי' הרי בתולת השקמה דסדן השקמה עדיף כדתנן בהמוכר את הבית המוכר את השדה מכר בתולת השקמה אבל לא בתולת סדן השקמה ושמא התם לפי שיש לו שם לווי ולא משום דעדיף. ומ' לעיל משמע דעדיף דקאמר אין קוצצין בשביעית מפני שהוא עבודה אלמא שהוא מיתקן ומשביח מן הקצוצה כמו דימור בכרמים. וי"ל דהאי דעדיף היינו משום דגדול ועב מבתולת השקמה והלוקח מחברו אילן של שקמה גדול ניחא ליה טפי שתהא בתולה משיקצוץ הענפים ואחר כך ישביח ואם היה סדן אם יקצוץ אין גזעו מחליף:

תוס' הרא"ש

והא קשיש מיניה טובא אלא משום דקאי רבי חנינא בן גמליאל בשיטתיה ומי קאי [ו]**והתניא** [א]אור יוה"כ מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה מוסף מתפלל שבע ומתודה מנחה מתפלל שבע ומתודה בנעילה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל שבע מעין שמנה עשרה רבי חנינא בן גמליאל משום אבותיו אומר [ב]מתפלל שמנה עשרה מפני שצ"ל הבדלה בחונן הדעת אמר ר"נ בר יצחק איהו אמר משום אבותיו וליה לא ס"ל א"ל ר' ירמיה לר' זירא ואת לא תסברא דמאן תנא קטפא פירא ר"א הוא [ג]והתנן ר"א אומר המעמיד בשרף ערלה אסור אפילו תימא רבנן [ג]ע"כ לא פליגי רבנן עליה דר"א אלא בקטפא דגווזא אבל בקטפא דפירא מודו ליה [ד]דתנן [ד]א"ר יהושע שמעתי בפירוש שהמעמיד בשרף העלין בשרף העיקרין מותר בשרף הפגין אסור מפני שהוא פרי ואיבעית אימא [ה]כי פליגי רבנן עליה דר"א באילן העושה פירות אבל באילן שאינו עושה פירות מודו דקטפו זהו פריו דתנן [ד]ר"ש אומר אין לקטף שביעית [ה]וחכ"א יש לקטף שביעית מפני שקטפו זהו פריו מאן חכמים לאו רבנן דפליגי עליה דר"א א"ל ההוא סבא הכי א"ר יוחנן [ו]מאן חכמים ר"א דאמר קטפו זהו פריו אי ר"א מאי איריא אילן שאינו עושה פרי אפילו אילן העושה פרי קטפו זהו פריו לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי אפי' אילן העושה פירות נמי קטפו זהו פריו לדידכו אודו לי מיהת באילן שאינו עושה פירות דקטפו זהו פריו ורבנן אמרי לית לא שנא: איזו היא בתולה כל שלא **ראתה כו'**: ת"ר [ז]נשאת וראתה דם מחמת נישואין ילדה וראתה דם מחמת לידה עדיין אני קורא לה בתולה שהרי בתולה שאמרו בתולת דמים ולא בתולת בתולים איני והאמר רב כהנא [ח]תנא ג' בתולות הן בתולת אדם בתולת קרקע בתולת שקמה בתולת אדם כל זמן שלא נבעלה נפקא מינה לכ"ג א"נ לכתובתה מאתים בתולת קרקע כ"ז שלא נעבדה [ט]נפקא מינה לנחל איתן א"נ למקח וממכר בתולת שקמה כ"ז שלא נקצצה נפקא מינה למקח וממכר אי נמי למקצצה בשביעית כדתנן [י]אין קוצצין בתולת שקמה בשביעית מפני שהיא עבודה ואם איתא ליתני נמי הא אמר ר"נ בר יצחק כי קתני מידי דלית ליה שם לווי אבל מידי דאית ליה שם לווי לא קתני רב ששת בריה דרב אידי אמר כי קתני מידי דתלי במעשה מידי דלא תלי במעשה לא קתני רבי חנינא בריה דרב איקא אמר כי קתני מידי דלא הדר לברייתו מידי דהדר לברייתו לא קתני רבינא אמר כי קתני מידי דקפיד עליה זבינא מידי דלא קפיד עליה זבינא לא קתני ולא קפדי [י]והתניא רבי חייא אומר כשם שהשאור יפה לעיסה כך דמים יפין לאשה ותניא משום ר"מ כל אשה שדמיה מרובין בניה מרובין אלא כי קתני מידי דקפיץ עליה זבינא מידי דלא קפיץ עליה זבינא לא קתני ת"ר איזוהי בתולת קרקע כל שמעלה רשושין ואין עפרה תיחוח נמצא בה חרס בידוע שנעבדה צונמא הרי זו בתולת קרקע: מעוברת משיודע עוברה: וכמה הכרת העובר סומכוס אומר משום רבי מאיר [ח]שלשה חדשים ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר [ו]ויהי כמשלש חדשים וגומר זכר לדבר קרא כתיב וראיה גדולה היא משום דאיכא דילדה לט' ואיכא דילדה לשבעה ת"ר [ט]הרי שהיתה בחזקת מעוברת וראתה דם [ט]ואח"כ הפילה רוח או כל דבר שאינו של קיימא הרי היא בחזקתה ודיה שעתה ואע"ג שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר [ז]הרינו חלנו כמו ילדנו רוח מאי זכר לדבר הרי ראיה גדולה היא כי כתיב האי קרא בזכרים כתיב ורמינהי [י]קשתה שנים ולשלישי הפילה רוח או כל דבר שאינו של קיימא הרי זו יולדת בזוב ואי אמרת לידה מעלייתא היא קושי

ד' פדת איירי בקיטפא דפירא וסבר דר' יהושע נמי סבר דקיטפא לאו פירא הוא ושרי בשביעית והא דאסר בשרף הפגין בערלה משום דכתיב ועד הערלתם ערלתו את פריו ומרבינן את הטפל לפריו אפי' מדי דלא פירא כגון קילפין רמונים ואגוזים אבל שרף העלין ושרף העיקרין דלאו פירא הוא שרי דלא הוי השרף טפל לפרי. ור' זירא סבר דכי היכי דסבר ר' יהושע גבי

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

קושי סמוך ללידה. שלא שפתה בינתים ודם הקושי ממתן הולד הוא בא: **רחמנא טהריה.** מזיבה בתוך י"א יום בפרק בנות כותים (לקמן לו:): **אמר רב פפי.** אין ולדי דלמא לידה היא אבל לענין דיה שעתה מזיב ולד המעת לעת דרבנן: **רב פפא אמר.** אף על גב דלאו ולד הוא אפילו הכי דיה שעתה דטעמא דמעוברת דיה שעתה משום דרלשה ואבריה כבדין ממתת חולי ולפיכך דמיה מסולקין הלכך בהריון של רוח נמי רלשה ואבריה כבדין: **ואח"כ הוכר עוברה.** שמוך לראייתה מיד: **ופשוט דאורייתא.** אותה בדיקה שהלריכוה לאשה להבדק בשעת ופתה דבר תורה הוא הלכה למשה מסיני דאורה בזמנו בא ואם בא יום ופתה ולא בדקה מחזקינן לה טומאה לקמן בפרק כל היד (דף טז.) וקא מבעיא לן אם לא בדקה ביום ופתה בימי עיבורה מהו: **אם היפה כמחצה.** מחמת פחד כרכום (א) או ליסטין: ה"ג **אלמא ופשוט דאורייתא וכיון דאיכא חרדה הוי:** ה"ג. בממעוברת הוא ודמיה מסולקין טהורה: **ומטמאה מעת לעת.** שאין הדבר תלוי אלא בהנקת התינוק לפי שהדם נעכר ונעשה חלב וכיון שמת חוזר הדם לקדמותו: **לפיכך.** כיון דביניקה תליא מילתא אם היתה מניקתו הוי: **דיה שעתה.** אע"פ שמת שאין הטעם תלוי ביניקת הולד אלא מתוך לער לידה אבריה מתפרקין ודמה מסתלק ואינו חוזר עד כ"ד חדש הלכך לא שנא מת לא שנא חי: **לפיכך.** כיון דלאו בתינוק תליא מילתא אם היתה מניקתו הוי: **דיה שעתה.** אע"פ שמת שאין הטעם תלוי ב

כל שקורין לה **אמא אמא ואינה בושה.** וכירושלמי פריך וכי בדעתה תלויה הדבר ומסני כל שרואה לקרותה אמא:

ימי טומאה וימי טהרה. פרש"י שבעה ימי נדות ושלשה ימי זיבה אף קצת דומק דקרי לאחד עשר יום ימי טומאה ולקמן תנן בפרק בנות כותים (דף לח:) כל י"ל יום בחזקת טהרה וקלא נמי קרי להו בלא עת נדתה וכ"מ גרים אמר רבא אמר רב חסדא כ"ג:

זקנה שעברו עליה שלש עונות. פירוש סמוך לזקנתה ועוד עברו עליה שלש עונות דיה שעתה והא דתנן (לעיל דף ז.) במה אמרו דיה שעתה בראשונה אבל בשניה בטמטומה מעת לעת היינו כי ראתה בשניה בסוף שלשים:

פיחתה והותירה. פרש"י כגון לג"א ולג"ב ולג"ג ולו דוקא בענין זה דהא לקמן בפרק האשה (דף סד.) פליגי בה רב ושמואל בראתה בט"ו לחדש זה וט"ז לחודש זה וי"ז לחדש זה מי קבעה וסת לדילוג ומיהו למאי פריש התם דלוקא בדוגמה לדילוג לחדש אבל בראתה היום ואחר ט"ו יום ואחר י"ז ימים לא קבעה וסת לדילוג מאי שפיר: קמזא

ולא שפיחתה והותירה אלא אפי' כוונה [ה]תני לא שפיחתה והותירה אלא אפי' כוונה ואיבעית אימא ה"ק ולא שכוונה אלא שפיחתה והותירה אבל כוונה קבעה לה וסת ודיה שעתה ומני רבי דוסא היא: ר"א אומר כל אשה שעברו עליה וכו': תניא אמר להם רבי אליעזר לחכמים מעשה בריבה אחת בהיתלו שהפסיקה שלש עונות ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דיה שעתה אמרו לו אין שעת הדחק ראיה מאי שעת הדחק איכא דאמרי שני בצורת הוו איכא דאמרי טהרות אפיש לעבידא וחשו רבנן להפסד דטהרות ת"ר [ז]מעשה ועשה רבי כר' אליעזר לאחר שנזכר אמר [ח]כדי הוא ר' אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק מאי לאחר שנזכר אילימא לאחר שנזכר דאין הלכה כר' אליעזר אלא כרבנן בשעת הדחק היכי עביד כוותיה אלא דלא איתמר הילכתא לא כמר ולא כמר ומאי לאחר שנזכר דלאו יחיד פליג עליה אלא רבים פליגי עליה אמר כדי הוא ר' אליעזר לסמוך עליו בשעת הדחק ת"ר [ט]תנוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה פעם ראשונה דיה שעתה שלישית הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה [י]וכשהגיע זמנה לראות פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה אמר מר עברו עליה שלש עונות דיה שעתה הדר

רא"א אמא ואינה בושה ר' זירא ור' שמואל בר רב יצחק חד אמר כל שאינה בושה מקפדת וחד אמר כל שאינה בושה מאי ביניהו איכא ביניהו בושה ואינה מקפדת וכמה עונה אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה [ב]עונה בינונית שלשים יום ורבא אמר רב חסדא עשרים יום ולא פליגי מר קחשיב ימי טומאה וימי טהרה ומר לא חשיב ימי טומאה ת"ר [ג]זקנה שעברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה דיה שעתה ועוד עברו עליה שלש עונות וראתה הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ולא [ד](מיבעיא) שכוונה אלא אפי' פיחתה (ואפילו) והותירה אפי' פיחתה ולא מבעיא כוונה אדרבה כי כוונה קבעה לה וסת ודיה שעתה וכי תימא רבנן היא דפליגי עליה [ה]דרבי דוסא דאמרי אשה שיש לה וסת מטמאה מעת לעת איפכא מבעי ליה ולימא

ימי טומאה וימי טהרה. מרמייה ועד רמייה שלשים יום ימי טומאה עשרה שבעה לנדה ושלשה לזיבה ועשרים ימי טהרה: **הרי היא ככל הנשים.** דכיון דעשתה כך שלש פעמים אין זה סילוק דמים אלא שינוי וסת. וכי תימא תיגלי מלתא למפרע שאף בראשונה מתוך שדמים מגויין בה ראתה ונטמאת טהרות למפרע לא אחמור רבנן כולי האי במעת לעת: **בשכיונה.** שראתה שלש ראיות הללו בתשעים יום או ביום תשעים ואחד: **אגא אפילו פיחתה.** כגון ראתה לתשעים ושלשה ושניה לסוף תשעים ושנים ושלישית לתשעים ואחד או הותירה כגון ראתה לשמונה לג"א יום ושניה לג"ב ושלישית לג"ג אפילו הכי מטמאה מעת לעת. ולקמן פריך מאי אפילו הא ולאי הכי הוא דמטמאה מעת לעת דכיון שפיחתה או הותירה במה נעהר וסת אין כאן סילוק דמים אין כאן אבל אם כיונה יש כאן וסת ודיה שעתה: **איפכא מיבעי ליה.** ולא כשפיחתה או הותירה בלבד אמרו אכמים שמטמא מעת לעת: **אגא אפילו כיונה.** דאיכא למימר יש כאן קביעות וסת ודיה שעתה אפילו הכי מטמאה מעת לעת כרבנן דפליגי עליה דרבי דוסא: **ואיבעיא אימא.** סמי מכאן אפילו ורבי דוסא היא והכי קאמר ולא כשכיונה דאי כיונה קבעה וסת ודיה שעתה אגא שפיחתה והותירה: **בהיתלו.** שם מקום: **שני בצורת הוו.** ואיכא הפסד מרובה משום: **לאחר שנזכר.** שלא יפה הורה: **שניה דיה שעתה.** שבראייה ראשונה לא הוחזקה בדמים בה ולא הגיע זמנה לראות אין לה להמי תנא דעברו עליה שלש עונות דיה שעתה כדקתני סיפא ור' אליעזר היא דאמר בתנאי [ז:] כל אשה שעברו עליה ג' עונות דיה שעתה כדלקמן [י.]: בס"ל אינו ה"ג **פ"ר פינוקת שלא הגיע ומנה לראות וראתה פעם**

ראשונה דיה שעתה שניה דיה שעתה שלישית הרי היא ככל הנשים. ואע"ג דלגבי בתולה דמים בתמני' תנן [ז:] במה אמרו דיין שעתן בראייה ראשונה אבל בשניה בטמטומה מעת לעת הני מילי בהגיע זמנה לראות [ו] דמים דדמים מגויין בה ובחלא זימנא איתחזקה אבל זו שאינה רואה לראות לריכה שתתחזק בחזקה דהא מתניתין דבי היא וכדמוקמינן ליה לקמן [י.] הילכך בשתי ראיות הוא חזקה ובשלישית מטמטמה מעת לעת ובהיא רמייה לאיתחזק בה לא גזרו רבנן טומאה למפרע כי היכי דבתולה דתמני' דהגיע זמנה לראות דמיתחזקה בחדא רמייה ואמרו רבנן דיה שעתה בתולה רמייה אף זאת המוחזקת בראייה שניה דיה שעתה עד שתראה את השלישית: **עברו עליה שלש עונות.** לאחר שהוחזקה ולאחר: **דיה שעתה.** כדברי אליעזר אוקמינן לה לקמן [י.] דאמר כל אשה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה כדקתני סיפא אף בהגיע זמנה ולאחר שעברו עליה שלש עונות ולאחר דיה שעתה אלמא ר"ל היא: **ועוד עברו עליה שלש עונות ולאחר דיה שעתה.** לקמן [י.] בעי גמרא דאי לא עברו עליה שלש עונות שניות אלא לסוף עונה חזאי כשאר נשים מאי לפי שיש לנטות הדבר לשני לדדים כדבעי לפרושי [ח] בסיפא: **ועוד עברו עליה ג' עונות ולאחר טמטומה מעת לעת.** דאיגלאי מילתא דהנך הפסקות לאו סילוק דמים הם אלא שינוי וסת ולא שכיונה אלא שפיחתה והותירה כדאמרינן לעיל ואף על גב דלדבי הוי חזקה במתי זימני והוכחה [ט] דשינוי וסת לדילוגו לאו סילוק דמים הן אפילו הכי לא מטמאינן לה בשניה מעת לעת דכיון דלא הגיע זמנה לראות הוא הפסקה דראשונה ממחקינן לה בחזרת לקדמותה שלא יהו עוד דמים מגויין בה ולריכה שתתחזק כבתחלה ופעם ראשונה ושניה דיה שעתה ושלישית מטמטמה מעת לעת הלכך רמייה הסמוכה לה לשלש עונות קמאי היא ראשונה והסמוכה לשניה היא השניה ובשלישית מטמא מעת לעת ואף על גב דבהפסקה חזיתה שינוי וסת הוא ולא סילוק דמים. ע"כ: **וכשהגיע זמנה לראות פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמטמה מעת לעת.** דהייינו בתולה דתמניתין [לעיל ז:] דתנן בה במה אמרו דיה שעתה בראשונה שהוחזקה אבל בשניה בטמטומה מעת לעת: **עברו עליה שלש עונות דיה שעתה.** דתיגוקת שלא הגיע זמנה לראות ולאחר שלש פעמים ואחר כך עברו עליה שלש עונות ולאחר דיה שעתה: הדר

ימי טומאה וימי טהרה. מרמייה ועד רמייה שלשים יום ימי טומאה עשרה שבעה לנדה ושלשה לזיבה ועשרים ימי טהרה: **הרי היא ככל הנשים.** דכיון דעשתה כך שלש פעמים אין זה סילוק דמים אלא שינוי וסת. וכי תימא תיגלי מלתא למפרע שאף בראשונה מתוך שדמים מגויין בה ראתה ונטמאת טהרות למפרע לא אחמור רבנן כולי האי במעת לעת: **בשכיונה.** שראתה שלש ראיות הללו בתשעים יום או ביום תשעים ואחד: **אגא אפילו פיחתה.** כגון ראתה לתשעים ושלשה ושניה לסוף תשעים ושנים ושלישית לתשעים ואחד או הותירה כגון ראתה לשמונה לג"א יום ושניה לג"ב ושלישית לג"ג אפילו הכי מטמאה מעת לעת. ולקמן פריך מאי אפילו הא ולאי הכי הוא דמטמאה מעת לעת דכיון שפיחתה או הותירה במה נעהר וסת אין כאן סילוק דמים אין כאן אבל אם כיונה יש כאן וסת ודיה שעתה: **איפכא מיבעי ליה.** ולא כשפיחתה או הותירה בלבד אמרו אכמים שמטמא מעת לעת: **אגא אפילו כיונה.** דאיכא למימר יש כאן קביעות וסת ודיה שעתה אפילו הכי מטמאה מעת לעת כרבנן דפליגי עליה דרבי דוסא: **ואיבעיא אימא.** סמי מכאן אפילו ורבי דוסא היא והכי קאמר ולא כשכיונה דאי כיונה קבעה וסת ודיה שעתה אגא שפיחתה והותירה: **בהיתלו.** שם מקום: **שני בצורת הוו.** ואיכא הפסד מרובה משום: **לאחר שנזכר.** שלא יפה הורה: **שניה דיה שעתה.** שבראייה ראשונה לא הוחזקה בדמים בה ולא הגיע זמנה לראות עד שתתחזק כשאר חזקות: **שלישית מטמאה מעת לעת.** וכדאמר לקמן [י.] דהא מתניתין רבי היא דאמר בתרי זימני הוה חזקה הלכך בשני ראיות הוחזקה בדמים ולא הגיע זמנה לראות. ובראייה שתתחזק בה מטמאה מעת לעת. הא דאמרינן הכא דשניה דיה שעתה. י"ל דבהגיע זמנה דוקא אמרינן בראייה שתתחזק בה מטמאה מעת לעת אבל בלא הגיע בעינן שתתחזק תחלה. ולרשב"ג כשהגיע מטמא' בשלישי וכשלא הגיע ברביעית וקשה דא"כ מתני' דתנן במה אמרו דיה שעתה בראשונה אבל בראייה שניה מטמא מעת לעת היינו כר'. ובסוף הבא על יבמתו אמר' ותוספות סתם לן תנא כרשב"ג דתנן אין האשה קובעת לה ווסת עד שתקבענה ג' פעמים והא סתם לן נמי כר' במתני' וי"ל דסתמא בתריתא עיקר. ומ' קשה דהא דאמר רב כהנא לעיל ג' בתולות הן ופריך ליתני בתולת דמים. ומאי פריך דלמא כרשב"ג ס"ל דבוהיה קי"ל בוותסות דראמרינן ביבמות. והלכך לא מצי למיתני דכל הני דחשיב בפעם ראשונה לא מיקרי עוד בתולה אבל בתולת דמים מפעם ראשונה עדיין בתולה היא וכן בשניה ואפי' אי ס"ל כר' ניחא דפעם ראשונה עדיין מיקרא בתולה עד שניה. אלא שבראייה שמתחזקת בה מטמאה על כן נראה כדפרש"י. וברוב ספרים ל"ג לקמן הגיע זמנה לראות. אלא ה"ג מני רבי היא ואלא הגיע זמנה קאי: **עברו עליה ג' עונות דיה שעתה.** פרש"י כר' אליעזר כדקתני

ראשונה דיה שעתה שניה דיה שעתה שלישית הרי היא ככל הנשים. ואע"ג דלגבי בתולה דמים בתמני' תנן [ז:] במה אמרו דיין שעתן בראייה ראשונה אבל בשניה בטמטומה מעת לעת הני מילי בהגיע זמנה לראות [ו] דמים דדמים מגויין בה ובחלא זימנא איתחזקה אבל זו שאינה רואה לראות לריכה שתתחזק בחזקה דהא מתניתין דבי היא וכדמוקמינן ליה לקמן [י.] הילכך בשתי ראיות הוא חזקה ובשלישית מטמטמה מעת לעת ובהיא רמייה לאיתחזק בה לא גזרו רבנן טומאה למפרע כי היכי דבתולה דתמני' דהגיע זמנה לראות דמיתחזקה בחדא רמייה ואמרו רבנן דיה שעתה בתולה רמייה אף זאת המוחזקת בראייה שניה דיה שעתה עד שתראה את השלישית: **עברו עליה שלש עונות.** לאחר שהוחזקה ולאחר: **דיה שעתה.** כדברי אליעזר אוקמינן לה לקמן [י.] דאמר כל אשה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה כדקתני סיפא אף בהגיע זמנה ולאחר שעברו עליה שלש עונות ולאחר דיה שעתה אלמא ר"ל היא: **ועוד עברו עליה ג' עונות ולאחר טמטומה מעת לעת.** דאיגלאי מילתא דהנך הפסקות לאו סילוק דמים הם אלא שינוי וסת ולא שכיונה אלא שפיחתה והותירה כדאמרינן לעיל ואף על גב דלדבי הוי חזקה במתי זימני והוכחה [ט] דשינוי וסת לדילוגו לאו סילוק דמים הן אפילו הכי לא מטמאינן לה בשניה מעת לעת דכיון דלא הגיע זמנה לראות הוא הפסקה דראשונה ממחקינן לה בחזרת לקדמותה שלא יהו עוד דמים מגויין בה ולריכה שתתחזק כבתחלה ופעם ראשונה ושניה דיה שעתה ושלישית מטמטמה מעת לעת הלכך רמייה הסמוכה לה לשלש עונות קמאי היא ראשונה והסמוכה לשניה היא השניה ובשלישית מטמא מעת לעת ואף על גב דבהפסקה חזיתה שינוי וסת הוא ולא סילוק דמים. ע"כ: **וכשהגיע זמנה לראות פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמטמה מעת לעת.** דהייינו בתולה דתמניתין [לעיל ז:] דתנן בה במה אמרו דיה שעתה בראשונה שהוחזקה אבל בשניה בטמטומה מעת לעת: **עברו עליה שלש עונות דיה שעתה.** דתיגוקת שלא הגיע זמנה לראות ולאחר שלש פעמים ואחר כך עברו עליה שלש עונות ולאחר דיה שעתה: הדר

א) [מלא זו כגלה כמיומרת וע' סוכה מח: וכעירובין פב. וכן בהתמיד ובטוס"ע ליתא], **ב)** ר"מ מוחק ל"ב וע"ש, **ג)** [לעיל ז:], **ד)** [לעיל ו. עיריומין מו.], **ה)** [כרמת ע. וש"ע],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג וכו' זמנה לראות דדמים מגויין כל"ל ומיתם דמים ממקק: **(ב)** ד"ה ועוד עברו וכו' כדבעי לפרושי לקמן כל"ל ומיתם בסיפא ממקק: **(ג)** ד"ה ועוד עברו וכו' והוכחה דשינתה וסת לדילוג וליאו סילוק וכו' לראות היא הפסקה:

מוסף רש"י

מעשה ועשה רבי כרבי אליעזר. פלאה ולרה שעברו עליה שלש עונות של שלשים יום שלא לאחר, ואחר כ"ל בתמניתין (ז:) כל אשה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה ופליגי רבנן עליה לאין דיה שעתה אלא שעברו עליה ג' עונות מתמת זקנה סמוך לזקנתה (לעיל ז.). **לאחר שנזכר.** שלא יפה עשה (שם). **בשעת הדחק.** שי לגורת סיו ולא לה לכפסיל עהרות (לעיל ז:). **אלא רבים פליגי עליה.** ונטנלן דנכי היחיל והחמיל להתמנע ואמר מי הוא מי (שם).

תוס' הרא"ש (המשך)

כרבי דאמר בתרי זמני הויא חזקה ובראייה שמתחזקת בה דייה שעתה מ' לקמן לא משמע הכי דרבנן תיגוקת שהגיע זמנה לראות כו' כמו אמר מר ועלה קאי מני ר' היא ומשמע דבהגיע זמנה בעינן שתתחזק חזקה גמורה. ובראייה שמתחזקת בה מטמאה מעת לעת. הא דאמרינן הכא דשניה דיה שעתה. י"ל דבהגיע זמנה דוקא אמרינן בראייה שתתחזק בה מטמאה מעת לעת אבל בלא הגיע בעינן שתתחזק תחלה. ולרשב"ג כשהגיע מטמא' בשלישי וכשלא הגיע ברביעית וקשה דא"כ מתני' דתנן במה אמרו דיה שעתה בראשונה אבל בראייה שניה מטמא מעת לעת היינו כר. ובסוף הבא על יבמתו אמר' ותוספות סתם לן תנא כרשב"ג דתנן אין האשה קובעת לה ווסת עד שתקבענה ג' פעמים והא סתם לן נמי כר' במתני' וי"ל דסתמא בתריתא עיקר. ומ' קשה דהא דאמר רב כהנא לעיל ג' בתולות הן ופריך ליתני בתולת דמים. ומאי פריך דלמא כרשב"ג ס"ל דבוהיה קי"ל בוותסות דראמרינן ביבמות. והלכך לא מצי למיתני דכל הני דחשיב בפעם ראשונה לא מיקרי עוד בתולה אבל בתולת דמים מפעם ראשונה עדיין בתולה היא וכן בשניה ואפי' אי ס"ל כר' ניחא דפעם ראשונה עדיין מיקרא בתולה עד שניה. אלא שבראייה שמתחזקת בה מטמאה על כן נראה כדפרש"י. וברוב ספרים ל"ג לקמן הגיע זמנה לראות. אלא ה"ג מני רבי היא ואלא הגיע זמנה קאי: **עברו עליה ג' עונות דיה שעתה.** פרש"י כר' אליעזר כדקתני

תוס' הרא"ש

בני טבילה. כדאיתא בפ"ק דמגילה. וי"ל דמ"מ ההזאה גורמת לה שהחרה דאם לא היה מזין עליו לא היה טהור לעולם. ומזה טהור לגמרי כדכתיב והזה הטהור על הטמא והייינו חדושיה אע"ג דנושא טמא ומזה נמי קא דרי שיעור הזאה טמא טהור: **ועוד מזה בני כיבום נוגע לא בעי כיבום.** וכיון דכתיב במזה כיבום בגדים ובנוגע לא כתיב ביה כיבום בגדים ליה לן למימר דמזה היינו נוגע ותימה והא גבי נבלת בהמה כתיב והאוכל מנבלתה יכבס את בגדיו ודרשי' ליה לשיעור לנוגע כאוכל. אבל האוכל עצמו לא מטמא דממעטינן ליה מבה דכתיב גבי נבלת הערף דדרשי' בה בה ולא באחרת. ונוגע לא בעי כיבום הכא נמי נימא דמזה היינו נוגע אע"ג דבמזה כתיב ביה כיבום ונוגע לא בעי כיבום. וי"ל דמילף ילפינן ליתן לו שיעור אוכל. אבל לא אמרינן דמזה היינו נוגע כיון דמזה כתיב ביה כיבום ונוגע לא בעי כיבום. וא"ת הכא נמי ליתן לנוגע כשיעור הזאה ואמאי אמרינן מזה היינו נושא ולא מוקמינן ליה ליתן לנוגע שיעור הזאה. י"ל כיון דכתיב במזה כיבום ונוגע לא (היה) בעי כיבום לא מוקמינן ליה לשיעורא דנוגע אלא מוקמינן ליה בנושא דלא כתיב ביה כלל. אע"פ דבהאוכל נבלה כתיב ביה כיבום ומוקמי' ליתן שיעור דלא בעי כיבום. שאני התם דילפינן נמי שיעור' לנושא דבעי כיבום אבל הכא אי לא (בעי) אתי למילף כי אם הנוגע לא הוה למיכתב במזה כיבום ועוד כיבום דאוכל נבלה אצטריך למיכתב דאי לא כתיב ביה כיבום לא הוה ממעטינן מיניה אלא שאינו טעון כיבום כנבלת עוף טהור אבל טמוי' מטמא אבל השתא דכתיב ביה כיבום איתמעיט לגמרי. וי"ל ועוד מזה בעי כיבום ונוגע לא בעי כיבום כלומר אי אפשר לומר דמזה היינו נוגע דבמזה בעי כיבום ואילו נוגע ק"ל דלא בעי כיבום כדמוכחי כמה משניות ואי אמרינן דמזה היינו נוגע א"כ ליבעי נוגע כיבום אלא ע"כ צריך לפרושי דכיון דכתיב במזה כיבום ובנוגע לא כתיב כיבום לא אמרינן דמזה היינו נוגע ור"מ הקשה מ"ש הדר ביה מהאי דאמר מזה היינו נוגע אי משום דקשיא ליה והא כתיב מזה והא כתיב נוגע. ועוד מזה בעי כיבום ונוגע לא בעי כיבום לישני ליה דהיכא דלא נגע כשיעור הזאה לא בעי כיבום ומזה אתי לאורויי אנוגע כבשיעור הזאה דבעי כיבום

ותירץ דלא ניחא ליה לאוקומי קרא בנוגע להטעינו כיבום ובמשא יהיה טהור לגמרי דלא אשכחן טומאה דלא מטמאה אלא במגע וטעון כבוס בגדים להכי אוקמה במשא וטעון כיבום ובמגע לא בעי כיבום דאשכחן טומאה כזיבה דנבלה מטמאה אדם ולא בעי כיבום ובמשא בעי כיבום. וכן מרכב הזב חמור משאו ומגעו ועוד מיסתבר ליה לאוקומי שפי בנושא מבנוגע דלשון מזה משמע לשון הזייה והתזה דהיינו נושא. אבל אין במשמעותו לשון נוגע כלל ושמעתי דהמזה מי הנדה הוא כמו הזייה מי הנדה כלומר יש בהזייה מי הנדה טומאה ואיכא לאוקומי בנוגע ובנושא. כדכתיב ונשב יורם להתרפא ביזרעאל מן המכים אשר יכוהו ארמים. וכמו דאת אמר ממכת מכים והמכה מכים. אמרינן נמי מהמוצאה מזה: [ע"כ שייך לעמוד הקודם] **רבא אמר עשרים יום.** ר"ח גרים כ"ג דלא חשיב ג' ימי זיבות ימי טומאה דאמרינן לקמן כל י"א יום בחזקת טהרה שדמיה מסולקין: **ולא שכוונה אלא שפיחתה והותירה.** פרש"י כגון שראתה לצ"ג יום ולצ"ב מהו דוקא דכי האי גונא נמי קבעה לה וסת כשתראה יום ב) צ"ל תהא דיה שעתה אלא לא דלגה הימים בכונן: **שניה דיה שעתה.** פי' רש"י אע"ג דבהגיע זמנה תנן בשניה מטמאה מעת לעת היינו משום דמצויין בה דמים ואינה צריכה שתתחזק ובחדא דימנא חשבינן לה מוחזקת אבל בזו בעינן חזקה גמורה. ואתיא

סיפא אף בהגיע זמנה ובתוספתא לא משמע דקתני בהך דלא הגיע זמנה דיה שעתה וגבי הגיע זמנה קתני מטמאה מעת לעת ופליג עלה ר' אליעזר אלמא רבנן מודו בלא הגיע זמנה ואע"ג דהוחזקה בראיות כיון דלא הגיע זמנה בהפסקות מרמז לה למעורבת ומניקה אליבא דר' יוסי במתני': **ועוד עברו עליה ג' עונות.** פרש"י בתשובה אע"ג דלר' בתרי זמני הויא חזקה אינה מתחזקת עד הפסקה שלישית דבהפסקה ראשונה חזרה לקדמותה והוי כאילו לא ראתה מעולם ובריכה שתתחזק בבתחלה בשתי ראיות ובשלישית תטמא דהייינו ראייה ראשונה דאחר הפסקה ראשונה ושניה שלאחר הפסקה שניה. ובשלישית תטמא מעת לעת וכיון דחשיב לה כהפסקה ראשונה בחזרה לקדמותה אינה כמנין שתי הפסקות שלאחר כך ונמצא שאין אחר ראיה ראשונה שלה אלא שתי הפסקות ולאותה הפסקה שהיא מתחזקת לקביעות וסת מטמאה מעת לעת. וזה דחקו דלא קתני גם הגיע זמנה ועוד עברו ג' עונות דייה שעתה מכלל דבהגיע ועברו ג' פעמים מטמאה מעת לעת כיון שקובעת ראייה באותה וסת. אע"ג דפרש"י לעיל דבראייה שמתחזקת בה דייה שעתה יש לחלק בחזקה זו משום דאיגלאי מלתא שלא נסתלקה מן הדמים מעולם ומיהו באותן שקודם זו דיין שעתן אע"ג דאיגלאי מלתא כיון שבאותה שעה לא נודע עדיין כמו שמצינו לעיל גבי היתה בחזקת טהרה מעוברת ולפי פירושו הא דתנן לעיל גבי זקנה ועוד עברו עליה שלש עונות דייה שעתה אתיא כרשב"ג דבתולה וזקנה שוות:

פא א ב מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ל וס"ד מהל' מעכב ומוסב הל"ח סמג לאוין קל טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' כט:

פב ג טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' ח:

פג ד ה מיי' פ"ד מהל' מעכב ומוסב הל"ח וע"ש כ"מ ומגוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' ט ופעי' ל:

פד ו מיי' פ"ב הל"ג סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' כז והכל שם:

פה ז מיי' שם הל"ד סמג שם:

תוס' הרא"ש

בני טבילה. כדאיתא בפ"ק דמגילה. וי"ל דמ"מ ההזאה גורמת לה שהחרה דאם לא היה מזין עליו לא היה טהור לעולם. ומזה טהור לגמרי כדכתיב והזה הטהור על הטמא והייינו חדושיה אע"ג דנושא טמא ומזה נמי קא דרי שיעור הזאה טמא טהור: **ועוד מזה בני כיבום נוגע לא בעי כיבום.** וכיון דכתיב במזה כיבום בגדים ובנוגע לא כתיב ביה כיבום בגדים ליה לן למימר דמזה היינו נוגע ותימה והא גבי נבלת בהמה כתיב והאוכל מנבלתה יכבס את בגדיו ודרשי' ליה לשיעור לנוגע כאוכל. אבל האוכל עצמו לא מטמא דממעטינן ליה מבה דכתיב גבי נבלת הערף דדרשי' בה בה ולא באחרת. ונוגע לא בעי כיבום הכא נמי נימא דמזה היינו נוגע אע"ג דבמזה כתיב ביה כיבום ונוגע לא בעי כיבום. וי"ל דמילף ילפינן ליתן לו שיעור אוכל. אבל לא אמרינן דמזה היינו נוגע כיון דמזה כתיב ביה כיבום ונוגע לא בעי כיבום. וא"ת הכא נמי ליתן לנוגע כשיעור הזאה ואמאי אמרינן מזה היינו נושא ולא מוקמינן ליה ליתן לנוגע שיעור הזאה. י"ל כיון דכתיב במזה כיבום ונוגע לא (היה) בעי כיבום לא מוקמינן ליה לשיעורא דנוגע אלא מוקמינן ליה בנושא דלא כתיב ביה כלל. אע"פ דבהאוכל נבלה כתיב ביה כיבום ומוקמי' ליתן שיעור דלא בעי כיבום. שאני התם דילפינן נמי שיעור' לנושא דבעי כיבום אבל הכא אי לא (בעי) אתי למילף כי אם הנוגע לא הוה למיכתב במזה כיבום ועוד כיבום דאוכל נבלה אצטריך למיכתב דאי לא כתיב ביה כיבום לא הוה ממעטינן מיניה אלא שאינו טעון כיבום כנבלת עוף טהור אבל טמוי' מטמא אבל השתא דכתיב ביה כיבום איתמעיט לגמרי. וי"ל ועוד מזה בעי כיבום ונוגע לא בעי כיבום כלומר אי אפשר לומר דמזה היינו נוגע דבמזה בעי כיבום ואילו נוגע ק"ל דלא בעי כיבום כדמוכחי כמה משניות ואי אמרינן דמזה היינו נוגע א"כ ליבעי נוגע כיבום אלא ע"כ צריך לפרושי דכיון דכתיב במזה כיבום ובנוגע לא כתיב כיבום לא אמרינן דמזה היינו נוגע ור"מ הקשה מ"ש הדר ביה מהאי דאמר מזה היינו נוגע אי משום דקשיא ליה והא כתיב מזה והא כתיב נוגע. ועוד מזה בעי כיבום ונוגע לא בעי כיבום לישני ליה דהיכא דלא נגע כשיעור הזאה לא בעי כיבום ומזה אתי לאורויי אנוגע כבשיעור הזאה דבעי כיבום

ב) [נדל"ל ל"ח].

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מסורת הש"ס

א) לקמן סד. כתובות מג: יבמות סו. סד: [עיין תוס' לז. סנהדרין פא: ב"מ קו:], ב) עי' רש"ש שפי' פי' אחר דלא כפי' רש"י, ג) ל"ל יין דלי מזיל לסוף כו' ר"מ, ד) ל"ל שיות, ה) נ"י כ"י פי' רשב"ם לעיל בפירושו אחרון, ו) נ"י כ"י, ז) [ל"ל לחין].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי דיה וכו' אבל היפא דחזרו ועברו ג' עונות שניות: (ב) תוס' ד"ה קחזיא וכו' וכיה לו לפשוט מדרישא:

מוסף רש"י

בתרי זימני הוי חזקה. דאמר בפמ"ק יבמות (סד:) נשאת לראשון ומת, לשני ומת, לשלישי לא תנשא, דבתרי זימני הוי חזקה (כתובות מג: וכע"ז ערובין צז).

הדר קא חזיא בעונות. אחר רואה זו: **מאי.** דיה שעתה או מטמאה מעת לעת מי אמרינן הא דקתני בתרה ועוד עברו עליה ג' עונות דוקא קתני עברו דאי חזא לפוף עונה מטמאה מעת לעת דאע"ג דלא הגיע זמנה כיון דהוחזקה רואה קודם הספקת ג' עונות ראשונות הרי היא כהגיע זמנה וכי הספיקה בראשונות ורואה דיה שעתה בהיא רואה כר"ח וכי חזא מו לפוף עונה מטמאה מעת לעת בכל אשה שעברו עליה ג' עונות דאין דיה שעתה אלא בראשונה ודוקא בחזרו ועברו עליה שלש עונות שניות דיה שעתה כר"ח ואע"ג דלא חזין דמיירי ר"ח בעונות שניות אלא בעונות ראשונות מיהו מודה דדיה שעתה בשניות [עד שתתחזק] אי כרבי אי כרשב"ג ואע"ג דריש רבי היא פיפא דשב"ג דלרבי (ב) כי חזא לפוף עונות שאחר הספקת שלש עונות (ג) (ראשונות) מטמאה מעת לעת ודמיא להגיע זמנה לראות וכי חזרו ועברו עליה שלש עונות שניות נמי מטמאה מעת לעת דכיון דתרתי זימני חזא בהספקה איגלאי מילתא לרבי דשיטי וסת הוא ולא סילוק דמיס שאין זו צריכה להתחזק בדמיה או דלמא הדרה לקדמותה וצריכה להתחזק אחר הפסקה בשתי ראיות כבתחלה והאי דנקט ג' עונות לרבותא נקט דאע"ג דראתה ב' פעמים לג' עונות לא הויא חזקה לר' וזהו דוחק גדול מאי מספקא ליה לתלמודא אמאי תיסוק אדעתין למימר רישא ר' וסיפא רשב"ג הלכך נראה לפרש דאתיא רישא וסיפא כר' ובכל מקום שצריכה חזקה באותה ראיה שהיא מתחזקת בה דייה שעתה בראייה ההפסקות כמו בראיות ראשונות ואינה מטמאה מעת לעת עד שתתחזק והפסקה ראשונה בכלל ההפסקות היא. וה"ה דהוה מצי למיתני בהגיע זמנה ועוד עברו: **כתם שבין שניה לשלישית.** תי' דפליגי אליבא דר' דלית הלכתא כוותיה דהוה להו לפלוגי אליבא דרשב"ג בין שלישית לרביעית ושמא משום דשמעתין כר' נקט בין שניה לשלישית ונפקא מינה לרשב"ג בין שלישית לרביעית:

הדר קחזיא בעונות מאי אמר רב גידל אמר רב פעם ראשונה ושניה דיה שעתה שלישית מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ועוד עברו עליה ג' עונות וראתה דיה שעתה הדר קחזיא בעונות מאי אמר רב כהנא אמר רב גידל אמר רב פעם ראשונה דיה שעתה שניה מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה מני רבי היא דאמר (ג)בתרי זימני הוי חזקה אימא סיפא עברו עליה ג' עונות וראתה דיה שעתה אתאן לר"א וכי תימא רבי היא ובעונות סבר לה כר"א ומי סבר לה והא לאחר שנזכר קאמר אלא ר"א היא ובוסתות סבר לה כרבי כתם שבין ראשונה ושניה טהור שבין שניה ושלישית חזקיה אמר טמא רבי יוחנן אמר (א)טהור חזקיה אמר טמא כיון דאילו חזיא מטמאה כתמה נמי טמא ורבי יוחנן אמר טהור כיון דלא אתחזקה בדם כתמה נמי לא מטמינן לה

מתקיף

קחזיא בעונות מאי. פרש"י דמבעיא ליה אי חזיא לסוף ל' שלאחר הספקת ג' עונות ראשונות אם מטמאה מעת לעת דכיון דהוחזקה לרואה קודם הספקת ג' עונות ראשונות הרי היא כהגיע זמנה לראות וכלל אשה שעברו עליה ג' עונות דאין דיה שעתה אלא בראשונה ודוקא בחזרו ועברו עליה שלש עונות שניות דיה שעתה כר"ח ואע"ג דלא חזין דמיירי ר"ח בעונות שניות אלא בעונות ראשונות מיהו מודה דדיה שעתה בשניות [עד שתתחזק] אי כרבי אי כרשב"ג ואע"ג דריש רבי היא פיפא דשב"ג דלרבי (ב) כי חזא לפוף עונות שאחר הספקת שלש עונות (ג) (ראשונות) מטמאה מעת לעת ודמיא להגיע זמנה לראות וכי חזרו ועברו עליה שלש עונות שניות דיה שעתה כר"ח ואע"ג דלרבי דשיטי וסת הוא ולא סילוק דמיס שאין זו צריכה להתחזק בדמיה אי כרבי אי כרשב"ג